

Az őszibarack diadala

„Ki honosította meg nálunk az őszibarack-termelést? Nem lehet tudni. Tekintélyes gazdák szerint a császári ezredekbe sorozott budaörsiek hozták magukkal Olaszországból” – írja Hauser József Budaörsi Krónikájában. Ha ez így van, akár igaz is lehet Röth Antal igen érdekes története:

– Az őszibarack elterjedése a bácsikámnak köszönhető – mondja. – Ő Hauser András jómódú gazda, felesége Röthlány. Nem volt gyermekük, ezért édesapámat és annak nővérét ök nevelték. Hauser András tagja volt a Budaörsi Ipartestület elöljáróságának. Amikor Olaszországban katonáskodott, Rómában megismerkedett egy olasz kertésszel. Tőle vásárolta az első szemzőhajtásokat. De azok, mire Budaörsre értek, a szállítás során elfonnyadtak. De a bácsikám nem adta fel. A következő szállítmánynál új eljárást alkalmazott. A hajtásokat kifűrt krumplibba dugta és így frissen érkeztek meg. Ezek a próbálkozások sok pénzébe kerültek a bácsikámnak, aki a hajtásokkal együtt egy új, korszerűbb termesztési technológiát is elsajátított. Ezek szerint a területet jól elő kell készíteni és keserűmandulát kell ültetni. Általában két év múlva a magoncok ceruzavastagságúak lesznek. Ekkor tíz centiméterre a földtől „T” alakban be kell vágni a kergét, éles szemzőkéssel a nemes alanyból a szemet kivágni, a nyílásba helyezni és rafiával át és átkötni. Mindezt a műveletet nagy türelemmel, szinte a földön kúszva, több százszor meg kell ismételni. Aztán lehet várni reménykedve az eredményt. A bácsikámnak Gazdagréten volt két hold földje. Itt kezdte a telepítést. Mivel féltette az ültetvényt, bekerítette. Még egy kis szoba-konyhás épületet is húzott rá és felfogadott egy őr. Akiről utóbb kide-

rült, hogy megbízhatatlan. Ugyanis, amikor bement a faluba, az egyik kocsmában leitatták és kifaggatták az öklömnyi barackok titkáról. Sőt pénzért hajtásokat is eladott a gazdáknak. Így a bácsikámat nagy kár érte, de Budaörsön rohamosan elterjedt az őszibarack-termelés – sommázta Tóni bácsi.

A harmincas években már a tízezer mázsát is meghaladta az őszibaracktermés, 1939-ben 284 vagon ment külföldre, Németországba, Angliába, Lengyelországba. A gazdák arra ügyeltek, hogy ne egy időben érjenek be a különböző fajták. Például júniusban érett a Péter és Pál fajta, júliusban az Alexander, augusztusban a Nektarin, szintén augusztus a Ford, szeptemberben az Elberta, októberben a késői sárga. A felvásárlók közül a Lenz cég volt a legrugalmasabb. A termelők az átvétohelyen osztályozták a gyümölcsöt, megfelelő színű papírba csomagolták és a szállítóládába helyezték. A külföldre kerülőt hűtőházban tárolták a vasútállomásnál.

*

A minap az egyik üzlet előtt egy „östermelő” 300 forintot is elkért a barack kilójáért, míg bent az üzletben 170–180 forint volt. – Ja! De az nem is budaörsi barack!

Milyen volt az idei termés? – kérdeztem Német Istvántól, aki több holdon termel. – Közepesnek mondanám. Kártevők nem támadták a fákat, de a nagy szárazság miatt kisebbek a barackok az elvárhatónál, viszont rendkívül édesek. Ami gondot okoz, az az értékesítés. A nagy felvásárló központok – Kecskemét, Siófok – nem érdeklődtek a gyümölcs iránt, így külföldi felvásárlóknak voltam kénytelen eladni.

Steinhauser Klára